

עלון שבת - בית הכנסת נוה זמר

שבת שקלים - פרשת משפטים - גליון מספר 6

זמני השבת - רעננה

- 17:04 - מנחה והדלקת נרות
- 7:20 - שיעור באור החיים הק' -
- 8:15 - שחרית של שבת (הודו) -
- 8:33 - סוף זמן ק"ש (מג"א) -
- 9:10 - סוף זמן ק"ש (גר"א) -
- 16:20 - מנחה של שבת -
- 17:25 - שקיעה -
- 18:02 - צאת השבת -

הודעות

- בעז"ה ביום רביעי בשעה 20:20 - שיעור zoom לקהילה בהלכות פורים
- ב"ה חוזרים למנין אחד ומאוחד בתפילת שחרית
- ניתן למסור עד יום רביעי שמות להקדשת העלון לרפואה ולעילוי נשמה בsms לטלפון: 052-7203073
- חודש טוב ומבורך

לימוד מתוך הפרשה

מה העניין של מצוות מחצית השקל? ולמה חצי שקל ולא שקל שלם?

כשעם ישראל באו להקים את המשכן, על מנת שתשרה השכינה בתוכם, אמנם לא היה צריך הקצאה של קרקע, אבל היה כמובן צריך להראות היתכנות כלכלית. 😊

לשם כך נצטווה משה לקחת תרומה "מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבַּנּוּ לְבוֹ" (שמות כה, ב) - כל אחד תרם כפי נדבת לבו. לצורך בניית המשכן היה צריך תרומה עבור חמשה עשר דברים - כפי שמפורט בתחילת פרשת תרומה (שמות כה). ומהם בנו את המשכן וכליו - כפי שמפורט בתחילת פרשת ויקהל (שמות לה).

אולם דבר אחד במשכן לא בא מנדבת הלב, והם אדני המשכן - כפי שמפורט בתחילת פרשת פקודי (שמות לח, כז). האדנים הם הבסיס לעמודי המשכן. לצורך בניית האדנים - חובה היתה על כל אחד ואחד מישראל בשווה להרים מחצית השקל, "הַעֲשִׂיר לֹא יִרְבֶּה וְהַדֵּל לֹא יִמְעִט מִמִּחְצִית הַשֶּׁקֶל" (שמות ל, טו).

הלא הדבר פלא? במה נשתנו אדני המשכן? מדוע לצורך בנייתם היתה חובה של תרומת מחצית השקל? כשאנו מתבוננים בעומק על עם ישראל, נמצא שיש שני דברים שהם יחד בונים את קדושת ישראל. האחד הוא הסגולה - כלומר הקדושה הפנימית שיש בנשמתו של כל אחד מישראל בירושה מאבותינו, "וְהִיָּיתֶם לִי סֶגְלָה מִכָּל הָעַמִּים" (שמות יט, ה). זהו כח פנימי שמונח בנו בטבע הנפש, ואינו יכול להשתנות לעולם. אפילו יהודי שאינו שומר כלל תורה ומצוות, יכול לברך כל יום בשם ומלכות: "אלהי נשמה שנתת בי טהורה", ואם יקדש אשה, הרי היא מקודשת ואסורה לאחרים.

השני הוא הבחירה - כלומר הקדושה שתלויה בבחירה בלימוד התורה ובמעשה המצוות והטוב, כל אחד לפי בחירתו בטוב ולפי נדבת לבו מגלה יותר ויותר את כח הסגולה שטמון בתוכו.

המשכן שעל ידו השכינה שורה בישראל, נבנה מקדושת ישראל שבבחירה ומקדושת ישראל שבסגולה. כל המשכן נבנה על ידי תרומה מנדבת הלב - כנגד הקדושה שבבחירה שתלויה במדרגתו של כל אחד. אמנם רק האדנים שהחזיקו את המשכן, באו ממצות השקל שהיה חובה בשווה לכולם - כנגד הקדושה שבסגולה, שהיא קבועה בשווה בכל יהודי ויהודי.

התרומה לבניית האדנים היתה חובה - ללמדנו שקדושת הסגולה היא זו שמעמידה את עם ישראל בכל מצב ובכל מקום. ובאה דווקא על ידי מחצית השקל ולא שקל שלם - להורות שהחצי הראשון של הקדושה, שהוא הקדושה שבסגולה, אמנם קבוע בתוכנו ואינו משתנה, אך החצי השני תלוי בבחירתנו, ורק ע"י הסגולה והבחירה יחד נזכה להשראת שכינה בשלמות.

"גלוי וידוע לפני הקב"ה שעתידי המן לשקול שקלים על ישראל לפיכך הקדים שקליהם לשקליו" (מגילה יג).

המן שקל עשרת אלפים ככר כסף להביא אל גזוי המלך כדי לאבד את היהודים, כיון שהיהודים באותו הדור בבחירתם הרעה נהנו מסעודת אחשוורוש והשתחוו לצלם, אך הקב"ה הקדים שקליהם במצוות מחצית השקל שהם סך הכל מאה ככר כסף, להורות שקדושת ישראל שבסגולה גוברת על הקדושה שבבחירה, ובזכותה ישראל נגאלים, "זווכר חסדי אבות ומביא גואל לבני בניהם למען שמו באהבה".

לכן נצטוונו בפורים להתבסס בשתיית יין, שכאשר נכנס יין יצא סוד, היין מסלק את הדעת ואת המודעות לבחירה, ומתגלה שבכל יהודי ויהודי יש קדושה שבסגולה, שהיא ירושה לנו מאבותינו ואינה משתנה לעולם. מכוחה אנו מתעוררים לתשובה, ומכוחה נזכה לגאולה שלימה במהרה.

שבת שלום ומבורך

ענניאל אהרון

דוא"ל של העמותה | Neve.zemer.synagogue@gmail.com

הרב הקהילה: הרב ענניאל אהרון | 052-7203073

ניתן להעביר תרומות לחשבון העמותה (ע"ר):

פעילות בית הכנסת וחברות בעמותה: שלומי כהן | 054-3452177

בנק מזרחי (20). סניף אחוזה (423). ח-ן: 202833

גבאים: דניאל נביאי | 052-5454205. מיכאל וולף | 054-6444102

ניתן להעביר תרומות גם דרך אפליקציית PayBox

גזברות ותרומות: ערן קריספיל | 053-9259304

הלכה מאירה – הלכות מחצית השקל

סיכום מתוך השיעור
שהועבר ב-zoom

למה קוראים פרשת שקלים? כמה צריך לתת "זכר למחצית השקל"?

פרשת שקלים וקריאתה בבית הכנסת

חכמינו ז"ל תקנו מראש חודש אדר עד ראש חודש ניסן לקרוא בתורה ארבע פרשיות מיוחדות בארבע שבתות בנוסף לקריאת פרשת השבוע. ואלו הן ארבע הפרשיות: פרשה ראשונה – פרשת שקלים. שנייה – פרשת זכור. שלישית – פרשת פרה. רביעית – פרשת החודש. פרשת שקלים הם ששה פסוקים הראשונים של פרשת כי-תשא (שמות פרק ל פסוקים יא-טז), אותם תקנו לקרוא בשבת שלפני ראש חודש אדר, ואם חל ראש חודש אדר בשבת (כמו השנה) קוראים באותה שבת שהיא ראש חודש אדר. הסיבה שתקנו לקרוא פרשה זו כדי לזכור את מצוות מחצית השקל שהיו ישראל נותנים לבית המקדש לקניית קורבנות הציבור לכל השנה. בפרשת פנחס (במדבר כח, יד) נאמר: "זאת עלת חֲדָשׁ בְּחֶדְשׁוֹ לְחֹדְשֵׁי הַשָּׁנָה". מפסוק זה למדו חכמינו שכל שנה צריך לחדש את השקלים שבבית מקדש ולקנות בהם קורבנות ציבור חדשים, שהם קורבנות התמידים שהיו מקריבים כל יום, וקורבנות המוספים שהיו מקריבים בשבתות, חגים וראשי חודשים. זמן החידוש הינו בחודש ניסן, וכיון שכן היו מקדימים מראש חודש אדר להכריז על השקלים, כך שבמהלך חודש אדר יתן כל אחד לבית המקדש את חלקו שהוא "מחצית השקל בשקל הקדש". (עיין בעמוד הקודם שתרומה נוספת של מחצית השקל היתה בזמן הקמת המשכן). זכר למצוה זו של מחצית השקל, אנו משלמים שפתינו בקריאת פרשת שקלים בשבת שלפני ראש חודש אדר, ובנתינת זכר למחצית השקל תרומה לבתי הכנסת, מוסדות של תורה או לעניים.

הלכות נתינת "זכר למחצית השקל"

נתינת מטבעות "זכר מחצית השקל" נהגו ליתן קודם תפילת מנחה של תענית אסתר (בערב פורים), כדי לצרף את מצוות הצדקה עם התענית לכפרה, ומכל מקום אפשר ליתן "זכר למחצית השקל" כבר מתחילת ראש חודש אדר ובמשך כל החודש. כל איש מבין י"ג שנה ומעלה צריך לתת "זכר מחצית השקל", ונהגו להחמיר ולתת בעד כל אחד ואחת מבני הבית, אפילו בעד בניו ובנותיו הקטנים, וכן אשה מעוברת נותנת בעד עובריה, וסימן לדבר מה שכתוב בפרשת שקלים (שמות ל, יג) "זֶה יִתְּנוּ כָּל הָעָבָר" – מלשון עובר (ר"מ סי' תרצ"ד). **למנהג הספרדים** יש לתת סכום השווה למחצית השקל של תורה כפי השיעור שהיו נותנים בזמן שבת המקדש היה קיים, שהוא שווי של 10 גרם כסף טהור, ושיעורו כיום – 33 ש"ח. (מחיר גרם כסף נקבע ע"י יחידת מידה בשם אונקיה. נכון להיום (10/2/2021), שוויה של אונקיה כסף עומד על 27.31 דולר, נתון זה משתנה בכל עת, ועשוי להיות שונה לחלוטין בעוד שבועות אחדים. באונקיה אחת יש – 31.103 גרם כסף. על פי שער הדולר היציג כיום, דולר אחד שווה – 3.2501 ש"ח, ונמצא שאונקיה שווה – 88.76 ש"ח, וגרם כסף שווה – 2.853 ש"ח. לפ"ז 10 גרם כסף שווה: 28.53 ש"ח, וטוב להחמיר וליתן בתוספת 17% מע"מ, סה"כ: 33 ש"ח). **למנהג האשכנזים** יש לתת לפחות 3 חצאי מטבעות הנוהגים באותה מדינה (בישראל הוא סך: שקל וחצי). והמחמיר כמנהג הספרדים תבוא עליו ברכה.

צדיקים – תולדותיהם ומעשיהם

הרב יעקב אדלשטיין זצ"ל – י"ח בניסן ה'תרפ"ד (1924) – כ"ז בשבט ה'תשע"ז (2017)

הרב יעקב אדלשטיין זצ"ל היה רבה של העיר רמת השרון במשך קרוב ל-70 שנה ודיין בכיר בבית הדין של הרב נסים קרליץ בבני ברק. במקביל היה גם רב שכונת "נאות יוסף" בבני ברק, ובמשך השנים כיהן בראשות ישיבת השרון שהקים בעיר רמת השרון. נולד בעיירה שומיאן, במערב רוסיה, לרב צבי יהודה אדלשטיין, שהיה רב העיירה. בעקבות מחלתה של אמו, נשלח עם אחיו הגדול – גרשון, לדודתו, בעיר קלימוביץ' (בבלארוס), שם למדו תורה בסתר, ושם קיבלו את הבשורה על פטירת אבם. בחודש אייר ה'תרצ"ד (1934) עלה עם משפחתו באוניה "נובו רוסיסק" בהפלגה של כשבועיים מהעיר אודסה לארץ ישראל. בל"ג בעומר הגיע המשפחה לארץ. הרב סיפר כי היתה תקופה שבה חשב להיות חקלאי כדי לקיים את המצוות התלויות בארץ.

לאחר חצי שנה של נדודים בין קרובי משפחה ברחבי ארץ ישראל, באלול ה'תרצ"ד קבע אביהם את מושבם ברמת השרון, שם שכרו דירה (שהייתה בעבר לול תרנגולים), האחים יעקב וגרשון ישנו על הרצפה.

בשנת ה'תרצ"ה נבחר אביו לרב העיר רמת השרון. בכ" בחשוון ה'תשי"א (1950) נפטר אביו, אחיו הגדול, הרב גרשון שליט"א (כיום מנהיג הציבור החרדי ליטאי), כבר שימש כר"מ בישיבת פוניבז' בבני ברק, הרב יעקב בעידודו של החזון איש ולמרות היותו חתן צעיר התמנה לרבה של רמת השרון. הרב היה ידוע כמי שברכותיו מתקבלים בפרט לזיווג הגון ולזרע של קיימא, הרב עובדיה יוסף זצ"ל היה שולח אליו רבים לברכה. הרב היה אהוב ונערץ על תושבי העיר רמת השרון, למרות היותה עיר חילונית מובהקת. הרב ידע את שמותם של רבים מתושבי העיר, את שמות אביהם וסבם, כמו כן ידע את הכתובת המדויקת בה הם גרים. ראש העיר, אמר אחר פטירת הרב: "הוא היה אבא לא רק לילדיו, אלא לאלפי אנשים, ביניהם אני".

בשנה האחרונה לחייו של הרב חלה התדרדרות במצבו הרפואי. בשנה זו איבד הרב את יכולת הדיבור, אבל בלי שהוציא מילה מפיו, הוא חינך והאיר והשפיע על עשרות אלפי בני אדם, ע"י מאור פניו וע"י כתיבת מאות פתקים. אין ספור לקחים ושיעורים אפשר ללמוד מהפתקים שכתב.

אחר ניתוח מסובך ומורכב בקנה הנשימה, בו איבד הרב את הדיבור, הדברים הראשונים שכתב על פתק מיד לאחר הניתוח היו: "מן השמים קיבלתי פרס חשוב – תענית דיבור". במפגש הראשון לשיקום הדיבור, במחלקת אף-אוזן-גרון בבית חולים שיבא, שאל אותו המטפל על אילו שתי מילים ראשונות הוא ירצה להתאמן תחילה. הרב כתב מיד: אני רוצה לתרגל את המילה "תודה" ואת אמירת המילה "אמן". זוהי בעצם, בתמצית, כל התורה כולה. תודה – בין אדם לחבירו, אמן – בין אדם למקום.

הרב יצא מגדרו כדי להודות תמיד לצוות הרפואי. באחד הפתקים לצוות הרפואי כתב: "תודה רב לכל הצוות, בכל צבעי החלוקים, הייתם כמלאכים". ואף ביקש הרב שיתרגמו את לאנגלית ולרוסית את דברי התודה שלו לצוות הרפואי, עבור מי שעברית לא היתה שפת האם שלו.

הרב נפטר בכ"ז שבט ה'תשע"ז, בגיל 93, במסע הלוויה ארוך השתתפו רבים מכל הסוגים והמגזרים. הרב נקבר "אצל אבותיו" – במקום שבו קבורים אביו הרב צבי יהודה, רעייתו הראשונה שולמית ורעייתו השנייה מינה, בבית העלמין הישן שברחוב הנצח ברמת השרון.